

Barnrättsperspektiv

För att kunna arbeta utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter i praktiken krävs ett barnrättsperspektiv - ett perspektiv som motsvarar konventionens barnsyn.

Barnrättsperspektivet kan lätt blandas ihop med begreppen barnperspektiv och barnets perspektiv men det är inte samma sak.

Barnrättsperspektiv

Ett barnrättsperspektiv innebär att både den enskilda medarbetaren och hela verksamheten arbetar rättighetsbaserat och har strategier för arbetet med att genomföra FN:s konvention om barnets rättigheter. Det innebär till exempel strategier för att säkerställa barnets rättigheter i åtgärder eller vid beslut som rör barn. Ett barnrättsperspektiv genomsyrar en verksamhet när man erkänner och respekterar barnets fulla människovärde, att barnets integritet respekteras och att:

- barnet inte diskrimineras på grund av härkomst, kön, religion, funktionshinder eller andra liknande skäl (artikel 2)
- barnets bästa, både på lång och kort sikt, uppmärksammas, utreds och övervägs i alla beslut som berör dem direkt eller indirekt (artikel 3)
- barnets rätt till liv, överlevnad och utveckling beaktas (artikel 6)
- barnet får möjlighet att säga sin mening och får den respekterad (artikel 12)
- tillräckliga resurser avsätts för att främja barnets rättigheter (artikel 4)
- barn och vuxna har god kunskap om barnets rättigheter (artikel 42)

Barnperspektiv

Barnperspektivet innebär att den vuxne med hjälp av egna erfarenheter och kunskaper från till exempel den egna uppväxten, utbildning, yrkes- och familjeliv försöker sätta sig in i barnets situation för att själv bedöma vad som är barnets bästa.

Vuxna som arbetar med barn och unga har en särskild barnkompetens som blir en del av deras barnperspektiv. God barnkompetens kan till exempel innebära stor kunskap om barns och ungas utveckling, levnadsvillkor och behov. Att vuxna så långt som möjligt sätter sig in i barnets situation för att bättre kunna ta tillvara barnets intresse är att anta ett barnperspektiv. Men ett barnperspektiv innebär inte automatiskt att barnets rättigheter säkerställs. För det krävs ett barnrättsperspektiv.

Barnets perspektiv

Ett tredje perspektiv är barnets perspektiv, som skiljer sig från både barnrättsperspektivet och barnperspektivet. Barnets perspektiv är barnets egen berättelse och tolkning av sin situation. För att få reda på barnets perspektiv måste den vuxne kommunicera med det enskilda barnet på ett sätt som är anpassat till det enskilda barnet. Vad vill just det här barnet? Vad anser just det här barnet är det bästa?

Vuxna har skyldighet att ta hänsyn till barnets perspektiv enligt artikel 12 i FN:s

barnkonvention, som fastställer barnets rätt till delaktighet. Men inte heller barnets perspektiv innebär att barnets rättigheter automatiskt säkerställs. Barnet är rättighetsbärare, men det är alltid den vuxne som är skyldighetsbärare, det vill säga den som har skyldighet att anta ett barnrättsperspektiv för att säkerställa att barnets rättigheter tillgodoses.